

Sønderjyder i krig under 1. Verdenskrig 1914-1918.

<https://denstorekrig1914-1918.dk/soenderjyder-oversigt/>

Selvom Danmark var neutral under 1. Verdenskrig 1914-1918 fandtes der danske krigsdeltagere og faldne på begge sider. På allieret side både frivillige og værnepligtige blandt de danske indvandrere til Canada, Australien, New Zealand og USA (fra 1917). På tysk side først og fremmest værnepligtige fra det daværende preussiske Sønderjylland.

Det er dog langt fra alle faldne danske der genfindes i www.findagrave.com (se Anetræet 99, s. 11-12), hvis kilde er "*The Commonwealth War Graves Commission*" www.cwgc.org. Fra Bornholm finder vi her kun Thue Hansen (Snogebæk) og Otto Jensen (Rønne) der faldt i Canadisk tjeneste henholdsvis og 9/9 1916 og 9/6 1917 samt Arthur Larsen (Rønne) i britisk tjeneste 25/12 1915. Alle med gravsten på krigs-kirkegårde i Belgien og Nordfrankrig.

Men mange flere faldne forblev ukendte, herunder ikke mindst blandt de 30-35.000 sønderjyder, der som tyske statsborgere blev indkaldt til krigstjeneste. Heraf blev mindst 6.000 dræbt, men stadig flere genfindes på baggrund af et stort lokalt og frivilligt arbejde.

Den første fortegnelse på faldne ser man i mindeparken ved Marselisborg i Aarhus for faldne i 1. Verdenskrig. Den blev indviet i 1934 og rummer mindeplader med navne på 4.140 faldne, heraf 3.126 sønderjyder. Oplysninger om sidstnævnte er hentede fra "*Mindeblade for faldne sønderjyder*", blade samlet allerede under første verdenskrig af den danske vælgerforening for Nordslesvig (Sønderjylland) <https://arkivalieronline.rigsarkivet.dk/da/other/index-creator/2/9615963/17110863>

Disse ”mindeblade” blev i 2012 suppleret af Rigsarkivet (Aabenraa) med en gennemgang af andre kilder: kirkebøger, personregistre og mindesten. Resultatet, nu 6.043 faldne sønderjyder ses: https://ddd.dda.dk/faldne1914/find_faldne.asp hvor de kan søges på navn, bopæl, fødesogn, fødeår, dødsår, regiment, dødssted.

Et omfattende frivilligt og ulønnet arbejde er siden fortsat på museet i Sønderborg, nu med en beskrivelse af **alle** krigsdeltagere på tysk side 1914-1918 med tilknytning til Sønderjylland. Både overlevende, invalider og faldne. Tallet passede 14.000 personsider i 2025 og findes på <https://denstorekrig1914-1918.dk/soenderjyder-oversigt/> en hjemmeside der således udgør en stor og vigtig kilde for alle med sønderjyske slægtninge.